

APRILIE 2019

JURNALUL COMUNEI MOLDOVENEȘTI

Jurnal periodic al comunei Moldovenești

ISSN 2602-1846, ISSN-L 2602-1846

Cuprins:

- » Proiecte aflate în desfășurare
- » Anunț important!
- » Evidența populației
- » Compartimentul de asistența socială
- » Raport de activitate al poliției locale
- » Măsuri pentru prevenirea incendiilor
- » Miercurea alarmelor
- » Pe urmele strămoșilor
- » Vecinii noi
- » Totul despre Școala Primară Bădeni
- » Obicei de prinderea Postului de Paște în satul Podeni
- » Alungarea iernii- Întâmpinarea primăverii
- » Gânduri pentru Sărbătoarea Paștilor
- » Lumina din lumină...

Dragi cititori!

Sărbătorile Pascale aduc fiecăruia dintre noi alte valori sufletești care se diferențiază prin religie, sentimente personale, obiceiuri în familie sau colectivitate.

Pentru mine sărbătorile de Paște în acest an au ca valoare sentimentală: recunoștința. Recunoștința pentru familia mea cu care mă pot așeza în jurul mesei de sărbători, pentru comunitatea bisericească împreună cu care trecem cu demnitate creștinească pragul Bisericii și nu în ultimul rând pentru locuitorii comunei cu care purtați de valul grijilor zilnice ne oprim o clipă cu sufletele îmbrăcate în straie de sărbătoare vibrând pe aceleași unde sonore.

Sper ca toți dintre noi să găsim acel sentiment valoros bine definit care cu această ocazie să aibă o semnificație aparte!

Vă doresc un Paște fericit! Hristos a înviat!

Mărginean Ioan, primarul Comunei Moldovenești

Mărginean Ioan-primar Proiecte aflate în desfășurare

Deoarece Statul în primele luni ale anului nu dispunea de buget, nici noi la rândul nostru nu am putut avea un plan economic concret. Ca atare vă informăm deocamdată doar despre proiectele aflate în desfășurare.

- Se execută lucrările de construcție a capei din Moldovenești, și sunt în desfășurare demersurile oficiale pentru cea din Plăiești
- Sunt în curs procedurile de achiziție pentru înființarea rețelei de apă în Podeni și Ștejeriș
- Continuă procedurile de achiziție pentru rețeaua de canalizare din Bădeni și Studiul de fezabilitate spre Plăiești, Vălenii de Arieș și Moldovenești ceea ce permite depuneri de proiecte pentru finanțare
- Se efectuează lucrări de reparații asupra clădirii în care se află biblioteca comunei, cabinetul medical și farmacia
- Am obținut un proiect de finanțare pentru dezvoltarea rețelei de internet care va fi gratuit în instituțiile publice
- Continuă lucrările de reabilitare și amenajare la Muzeul satului.

Anunț important! Primăria Comunei Moldovenești vă aduce la cunoștință următoarele:

• Conform Hotărârii Consiliului Local nr.9/2014 este strict interzisă efectuarea comerțului ambulant pe teritoriul comunei. Rugăm locuitorii comunei să nu permită intrarea acestora pe proprietăți pentru a nu deveni victima unui furt sau unei înșelăciuni.

Precizăm că în cazuri oficiale doar angajații instituției sau membrii Poliției locale și naționale sunt delegați din partea Primăriei.

• Totodată cerem locuitorilor să fie atenți la colectarea selectivă a deșeurilor: separarea gunoiului menajer, PET-uri, hârtii, doze și sticlă. Dozele, PET-urile și hârtia sunt ridicate din fața gospodăriei de către lucrătorii firmei de salubritate, sticlele se pot lăsa în containerele amenajate special în fiecare sat. Colectarea selectivă a deșeurilor este în folosul protejării mediului și presupune costuri mai scăzute, fiind reciclabile, transportul este gratuit. Deoarece deșeurile menajere sunt transportate în Municipiul Oradea, costurile 80 Ron/tonă sunt suportate de către Primărie.

• Este strict interzisă aruncarea deșeurilor în afara locurilor special amenajate (la marginea satelor, în păduri, în albia pâraielor, etc.) Prin urmare vă înștiințăm că vor fi instalate camere de supraveghere pe raza comunei.

• Rugăm cuplurile care în cursul anului își serbează împlinirea a cincizeci de ani de căsătorie și vor să beneficieze de premiul acordat de către primărie, să prezinte până în data de 30 Iunie copiile următoarelor acte: certificat de naștere, certificat de căsătorie, carte de identitate (buletin).

Fodor Melinda-ofițer de stare civilă Evidența populației

În anul 2018 pe teritoriul comunei noastre au fost eliberate următoarele acte de stare civilă:

Nașteri: conform datelor raportate de către Direcția

Județeană de Statistică, anul trecut s-au născut doar șase copii. Au fost transcrise trei acte de nașteri pentru copii născuți în străinătate ai căror părinți au domiciliul stabil în comună.

Căsătorii: au fost oficiate 11 căsătorii

Decese: s-au înregistrat 31 de decese la Primăria Comunei Moldovenești și 19 în alte localități.

Pálfi Cristina, asistent social Compartimentul de asistența socială

Munca de asistare a semenilor cu situații dificile nu este un specific doar al epocii moderne. Protecția socială așa cum o înțelegem astăzi ca fiind un sistem de activități bazate pe o legislație specifică, oferite într-o rețea de servicii specializate, a fost precedată d-a lungul întregii dezvoltări a societății omeneste de activități de tip caritativ, în care oamenii își exprimau compasiunea față de semenii lor aflați în suferință fie spontan, la îndemnul personalităților respectate din comunitate sau într-un cadru organizat al unei comunități religioase. Marele pas făcut în direcția profesionalizării protecției sociale a fost cel al apariției unor concepții moderne de abordare a fenomenelor de ajutor.

Misiunea asistenței sociale este de a intervenii în favoarea persoanelor defavorizate, marginalizate prin oferirea de sprijin pentru obținerea condițiilor unei vieți decente și îmbunătățirea capacității de a-și rezolva propriile probleme.

La nivelul comunei Moldovenești, la începutul anului 2019 aveam în plată un număr de 46 de dosare de ajutor social și un număr de 32 de dosare de alocație pentru susținerea familiei, dosare menținute în plată și în prezent. Pentru ca o familie sau o persoană singură să poată beneficia de aceste prestații sociale trebuie să îndeplinească anumite criterii prevăzute de lege (Legea 416/2001 privind venitul minim garantat și Legea 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei).

Una dintre condițiile esențiale după ce un dosar de ajutor social este aprobat pentru plată este ca unul din membrii familiei, apt de muncă sau persoana singură aptă de muncă, beneficiară de ajutor social să presteze orele de muncă în folosul comunității repartizate în funcție de cuantumul ajutorului social.

Conform prevederilor legale prin hotărâre de consiliu se stabilește un plan anual de acțiuni prin care sunt prevăzute lucrările care urmează să fie efectuate pe tot parcursul anului de către beneficiarii de ajutor social. În conformitate cu acest plan pe tot parcursul sezonului rece lemnele de la toate unitățile școlare de pe raza comunei Moldovenești sunt tăiate și crăpate de către beneficiarii de ajutor social. Aceștia mai participă la lucrări de curățenie în comună. În luna aprilie 2019 au participat la o acțiune de împădurire a unei suprafețe de 2 ha de teren situat în satul Podeni.

Numărul de familii beneficiare de ajutor social pe sate: Bădeni – 3 familii; Ștejeriș-1 familie; Podeni -5 familii; Moldovenești 25 de familii; Plăiești 7 familii; Pietroasa 5 familii.

Precizăm că în conformitate cu prevederile Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, persoanele care în urma unei evaluări de către Comisia de Evaluare a Persoanelor cu Handicap pentru Adulți din cadrul DGASPC Cluj sunt încadrate în gradul de handicap grav cu drept de asistent personal pot beneficia de indemnizație pentru persoane cu handicap sau pot să opteze pentru angajarea unui asistent

personal.

În vederea susținerii persoanelor cu dizabilități încadrate în gradul de handicap grav cu drept de asistent personal Primăria Moldovenești are în plată un număr de 17 asistenți personali și 25 de indemnizații.

Activitatea asistenților personali este monitorizată, fiind urmărită respectarea atribuțiilor și obligațiilor care le revin asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav, în vederea ameliorării situației acestora, astfel încât aceștia să primească îngrijire specială la nivelul la care situația lor o cere, pentru satisfacerea întregului lanț de nevoi fizice, personale, sociale și spirituale. Indiferent de vârsta sau de handicapul cu care se confruntă acest segment social, el are dreptul fundamental la acordarea de sprijin, pentru depășirea condiției de handicap și a reinserției sociale.

În sprijinul familiilor aflate în situații de criză se pot acorda conform prevederilor legale ajutoare de urgență sau consiliere în vederea găsirii unei soluții

care să asigure familiei ieșirea din situația de criză și menținerea unui standard de viață decent. În acest sens au fost acordate ajutoare de urgență pe cazuri medicale.

Vă mai aducem la cunoștință de următoarele prestații sociale de care poate beneficia o familie sau persoana singură în funcție de criteriile de acordare stabilite prin lege: tichete sociale pentru grădinița, alocația pentru susținerea familiei, indemnizația pentru creșterea copilului, stimulentele de inserție, carduri pentru parcare gratuită pentru persoanele încadrate în gradul de handicap grav și accentuat, ajutoare pentru încălzirea locuințe în perioada sezonului rece.

În vederea respectării prevederilor legale cu privire la procedura de monitorizare a modului de creștere și îngrijire a copilului cu părinți plecați la muncă în străinătate rugăm toți părinții care urmează să plece la muncă în străinătate să se prezinte la Primăria Moldovenești – Compartimentul de asistență socială în vederea realizării procedurii de delegare a autorității părintești.

Prin tot ceea ce facem ne dorim să fim mereu aproape de cei care au nevoie, fie că sunt copiii, adulții sau persoane în vârstă, să oferim o mână de ajutor celor care au nevoie de ea.

Rahovean Ovidiu Ioan, Németh Csaba **Raport de activitate al poliției locale**

Prin prezenta vă informăm cu privire la activitățile desfășurate în cadrul biroului de Poliție Locală în cursul anului 2018, după cum urmează :

- în primele luni ale anului am participat la acțiuni de stingere al incendiilor, pe raza comunei, împreună cu voluntarii din cadrul serviciului voluntar de situații de urgență

- am asigurat protecție personalului primăriei în timpul programului de lucru

- am asigurat transportul și protecția personalului din cadrul biroului de asistență socială, cu ocazia desfășurării unor controale și anchete în satele comunei

- am soluționat reclamațiile verbale, precum și un număr de cinci reclamații scrise, venite din partea cetățenilor comunei

- am verificat în satele comunei modul în care se întrețin șanțurile și rigolele, iar unde a fost cazul s-au emis somații în acest sens

- s-au efectuat verificări ale albiilor pâraielor din comună, cu privire la igienizarea acestora, precum și pentru depistarea persoanelor care depozitează gunoi menajer sau

resturi vegetale în aceste locuri

- în timpul zilelor secetoase din vară s-a patrat în satele comunei pentru depistarea persoanelor care udă grădinile din rețeaua de apă potabilă al comunei, aceasta fiind interzisă conform HCL 9 din 2014

- s-a patrat pe teritoriul comunei pentru depistarea persoanelor care efectuează comerț ambulant, acesta fiind interzis conform HCL 9 din 2014

- în perioada lunilor de vară și toamnă s-au intensificat patrulele în zona terenurilor agricole pentru prevenirea furturilor de produse agricole

- s-au efectuat patrule și pânde pentru depistarea persoanelor care sustrag material lemnos din păduri, ori care transportă material lemnos fără îndeplinirea formelor legale.

- cu ocazia zilelor comunei au fost luate măsuri de ordine publică și circulație pe drumurile publice pentru desfășurarea în bune condiții al acestui eveniment.

- au fost făcute verificări la agenții economici din comună cu privire la respectarea orarului de funcționare, dacă acest orar și numele firmei este afișat în loc vizibil, dacă au autorizație de funcționare eliberată de către Primăria Moldovenești, inclusiv valabilitatea acestora, precum și modul de respectare a prevederilor L. 15 din 2016

- s-au luat măsuri în domeniul circulației pe drumurile publice cu privire la interzicerea circulației mașinilor de mare tonaj pe drumurile de exploatație agricolă asfaltate, precum și în satele comunei

- s-au luat măsuri de protecție pe linie de circulație, cu ocazia plantării de pomi pe marginea drumului comunal, DC82, din satul Văleni până la DN 1

Cu privire la sancțiunile contravenționale aplicate în această perioadă vă aducem la cunoștință următoarele: în cursul anului 2018 au fost aplicate un număr de 66 somații scrise, din care 62 conform HCL 9 din 2014, 2 conform OUG 195 din 2002, și 2 conform Legii 50 din 1991, au fost aplicate un număr de 6 avertismente scrise. S-a procedat la afișare la domiciliu a unui număr de 13 procese verbale de contravenție emise de Poliția Locală Turda și Cluj.

Având în vedere prevederile OG 2 din 2001, art. 21(3), care spune că în momentul întocmirii P.V. de contravenție trebuie avut în vedere gradul de pericol social al faptei, împrejurările în care a fost săvârșită fapta, precum și circumstanțele personale ale contravenientului, luând în considerare și faptul că cetățenii comunei în general obțin venituri din agricultură sau pensii, acestea fiind mici, în momentul constatării contravenției nu s-a trecut direct la sancțiune cu amendă, în prima fază aplicând somații ori avertismente verbale sau scrise.

Odată cu venirea primăverii suntem atrași să petrecem cât mai mult timp în aer liber. De aceea în traficul rutier își fac apariția bicicletele și vehiculele cu tracțiune animală (căruțe). Cu atenție sporită să avem grijă de noi și de cei din jurul nostru pentru a evita vătămările corporale. În special copiii trebuie atenționați privind regulile de circulație care se referă la biciclete și trebuie evaluată starea tehnică a acestora înainte de a fi folosite. Iar cei care conduc vehicule cu tracțiune animală să nu treacă cu vederea nici ei regulile de circulație care li se impun.

Conform Art. 161 din Regulamentul OUG 195/2002 regulile de circulație pentru bicicliști și conducătorii vehiculelor cu tracțiune animală sunt următoarele:

Bicicleta fiind un vehicul, conducătorii acesteia au următoarele responsabilități:

- de a cunoaște codul rutier
- de a nu conduce sub influența alcoolului sau altor produse stupefiante

Este interzis:

- conducătorul bicicletei care circulă pe drum public trebuie să aibă minim 14 ani, și să poarte asupra lui certificatul de identitate

- să circule fără a ține cel puțin o mână pe ghidon și ambele picioare pe pedale

- să circule în paralel, cu excepția situațiilor când participă la competiții sportive organizate

- să se țină de un vehicul aflat în mers, ori să fie remorcat de un alt vehicul, sau împins ori tras de o persoană aflată într-un vehicul

- să transporte o altă persoană, cu excepția copilului până la 7 ani, numai dacă vehiculul are montat în față un suport special, precum și a situației când vehiculul este construit și/sau echipat special pentru transportul altor persoane

- să circule pe partea carosabilă în aceeași direcție de mers, dacă există o cale laterală, o potecă sau un acostament practicabil, ce poate fi folosit

- să transporte sau să tragă orice fel de obiecte care, prin volumul ori greutatea lor, stânjesc sau periclitează conducerea vehiculului ori circulația celorlalți participanți la trafic

- să circule cu defecțiuni tehnice la sistemele de frânare sau cu un vehicul care nu este prevăzut cu avertizor sonor

- să circule fără a purta îmbrăcăminte cu elemente fluorescent-reflectorizante, de la lăsarea serii până în zorii zilei sau atunci când vizibilitatea este redusă

Bicicleta trebuie echipată cu:

- ghidon

- sistem de frânare în stare bună de funcționare

- sistem de avertizare sonoră

- far alb sau galben în partea din față

- lumină roșie pe partea din spate

- cel puțin un dispozitiv fluorescent-reflectorizant roșu

- elemente sau dispozitive fluorescent-reflectorizante roșu amplasate pe roți, care să formeze un cerc atunci când roata se află în mișcare

Opțional purtarea căștii de protecție!

Obligațiile conducătorului vehiculului cu tracțiune animală sunt:

- vârsta conducătorului trebuie să fie de minim 16 ani

- să aibă la el actul de identitate, certificatul de înregistrare și pe vehicul să fie montate plăcuțele cu numărul de înregistrare

- să nu conducă sub influența alcoolului sau al altor produse stupefiante

- este interzisă oprirea sau staționarea pe partea carosabilă a drumului public, iar dacă staționează sau opresc în afara părții carosabile, animalele trebuie să fie legate astfel încât să nu poată intra pe partea carosabilă

- vehiculul trebuie să fie dotat cu două dispozitive fluorescent-reflectorizante de culoare albă în față și două dispozitive fluorescent-reflectorizante de culoare roșie în spate, montate cât mai aproape de marginile exterioare ale vehiculului.

- conducătorul vehiculului cu tracțiune animală este obligat să aplice pe harnașamentul animalului materiale reflectorizante pentru a fi observat de către ceilalți participanți la trafic

- noaptea și în cazul vizibilității reduse, conducătorul este obligat să poarte vesta reflectorizantă, iar vehiculul să aibă în partea din față un dispozitiv cu lumină albă sau galbenă, amplasată pe partea laterală stânga, situat mai sus de nivelul roților

- este interzis în vehicul transportul persoanelor care

stau în picioare

Obligațiile conducătorilor de mopede și ATV-uri:

PENTRU A CONDUCE ORICE VEHICUL MOTORIZAT ESTE NECESAR PERMISUL DE CONDUCERE!

Deoarece o parte din teritoriul comunei noastre este zonă protejată NATURA 2000, se interzice circulația cu vehicule motorizate în afara drumurilor publice (în păduri, pășuni, etc.)

Notă! Pentru informații detaliate vă rugăm să consultați legile sus menționate!

Farkas Izabella, inspector situații de urgență Măsuri pentru prevenirea incendiilor

Având în vedere că în ultimii ani au fost frecvente incendiile de pășune, pajiști, miriști și terenurile agricole, care în unele cazuri s-au extins și au cauzat incendii de pădure, și au afectat habitate de pe suprafețe care sunt incluse în arii protejate Natura 2000 (Podeni, Pietroasa) sau au afectat vizibilitatea pe drumuri intens circulate ca DN1 (Bădeni, Stejeriș) și DN 75 (Moldovenești), vă aducem la cunoștință următoarele prevederi legale:

1. conform Ordinului comun al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și ministrului mediului și pădurilor nr.30/147/2010 pentru aprobarea bunelor condiții agricole și de mediu în România:

• „Nu este permisă arderea vegetației pajiștilor permanente”

• „Nu este permisă arderea miriștilor și a resturilor vegetale pe terenul arabil”

2. Conform OMAI nr. 579/2008, pentru aprobarea dispozițiilor generale de apărare împotriva incendiilor pe timpul utilizării focului deschis la arderea de miriști, vegetație uscată și resturi vegetale, pentru acțiunile de igienizare care se efectuează în gospodăriile cetățenești se vor respecta următoarele:

• arderea se va executa în condiții meteorologice fără vânt și la distanță de siguranță de construcții;

• colectarea în grămezi a vegetației uscate și a resturilor vegetale în cantități astfel încât arderea să poată fi controlată;

• desfășurarea arderii numai pe timp de zi;

• supravegherea permanentă a arderii;

• asigurarea mijloacelor și materialelor pentru stingerea eventualelor incendii;

• stingerea totală a focului înainte de părăsirea locului de ardere;

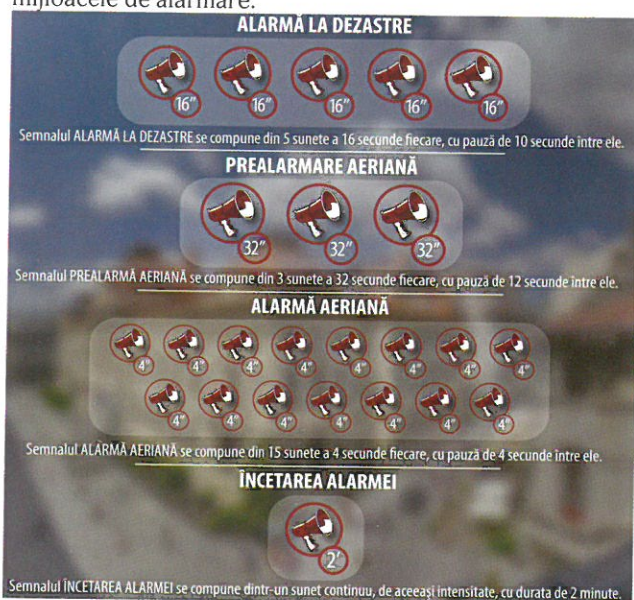
3. Conform OMAI nr. 163/2007 pentru aprobarea Normelor generale de apărare împotriva incendiilor se solicită PERMIS DE LUCRU CU FOC DESCHIS de la sediul Primăriei Moldovenești, pentru arderea miriștilor, vegetației uscate și a resturilor vegetale care se efectuează în afara gospodăriei.

Farkas Izabella, inspector situații de urgență Miercurea alarmelor

Având în vedere că în fiecare prima zi de miercuri, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU) organizează la nivel național un exercițiu de înștiințare alarmare Compartimentul Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență (SVSU) din cadrul Primăriei Moldovenești dorește să aducă la cunoștința localnicilor din comună semnificația semnalelor de alarmă acustică.

Conform art. 25 din O.M.A.I. nr. 1259/10.04.2006 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și asigurarea activității de înștiințare, avertizare, prealarmare și alarmare în situații de protecție civilă, semnalele de alarmare a populației, instituțiilor publice și operatorilor economici sunt: alarmă aeriană, alarmă la dezastre, prealarmă aeriană și încetarea alarmei.

Durata fiecărui semnal este de 2 minute pentru toate mijloacele de alarmare.

Astfel:

a) Semnalul ALARMA AERIANĂ se compune din 15 sunete a 4 secunde fiecare, cu pauză de 4 secunde între ele.

b) Semnalul ALARMA LA DEZASTRE se compune din 5 sunete a 16 secunde fiecare, cu pauză de 10 secunde între ele.

c) Semnalul PREALARMĂ AERIANĂ se compune din 3 sunete a 32 secunde fiecare, cu pauză de 12 secunde între ele.

d) Semnalul ÎNCETAREA ALARMEI se compune dintr-un sunet continuu, de aceeași intensitate, cu durata de 2 minute.

Nyegre Csaba, Președintele Asociației Pompierilor Voluntari Plăiești

Pe urmele strămoșilor

Un vis a devenit realitate, s-a înființat Asociația Pompierilor Voluntari Plăiești.

În perioada când Fikker Janos a fost preot în localitate s-a înființat asociația de pompieri, au avut multe activități. Vrem să reinviem această tradiție, rolul nu ar fi numai stingerea incendiilor, ci și organizarea activităților cultura-

le, înfrumusețarea satului. Am avut plăcerea să vedem că sunt foarte mulți oameni dornici să facă ceva ca voluntari pentru comunitate. Asociația Pompierilor Voluntari Plăiești funcționează în cadrul Asociației Hangya și GAL, aproape cu patruzeci de membrii. Urmează să semnăm contract de colaborare cu Primăria Comunei Moldovenești. Am organizat balul pompierilor, unde au fost prezenți pompieri voluntari de la Csókakő. Am primit echipament de protecție și accesorii. Am semnat contract de colaborare cu reprezentanții pompierilor voluntari. Primordial ar fi să avem echipament pentru voluntari, să reinnoim sediul din localitate. Am organizat prima activitate de voluntariat împreună cu parohia unitariană, unde au fost prezenți peste șaiszeci de persoane.

Credem că și în viitor cu același elan vom face totul pentru comunitatea noastră.

Gregor Hübner Vecinii noi

Mulți dintre dumneavoastră ați observat că s-au mutat noi locuitori în Vălenii de Arieș. Presupuneți că sunt străini. Într-adevăr suntem o mică familie de nemți care am ales cu drag acest sat liniștit. Dacă sunteți curioși cine suntem și de ce am venit aici, permiteți-mi să vă povestesc puțin despre noi.

Eu provin dintr-un ținut săsesc din zona Drezdei, iar soția mea vine din Republica Moldova. Deoarece amândoi aveam serviciul în Cluj-Napoca, acum câțiva ani ne-am hotărât să întemeiem o familie. Acum trei ani s-a născut și mezina familiei, fetița noastră. Având apartamentul într-un bloc construit pe vremea lui Ceaușescu, ne-am hotărât să căutăm un loc liniștit lângă oraș, unde să ne putem odihni și relaxa, în limita posibilităților să cultivăm legumele și fructele necesare familiei. În cele din urmă am găsit pe in-

ternet pusă la vânzare căsuța de lângă biserica unitariană. Prețul fiind convenabil am plecat să o văd. Intrând pe Valea Arieșului se așternea un peisaj magnific. Munții erau îmbrăcați într-un verde îmbietor, iar când am văzut poarta uriașă din lemn sculptat la intrarea în sat, am simțit, că acest loc are o însuflețire aparte. Văzând căsuța ascunsă în umbra Bisericii Unitariene am știut că acesta este locul perfect pentru noi. Nu a fost greu să-mi conving soția, așa că târgul a fost făcut. După o lună de renovare casa a devenit locuibilă în așa fel, încât să ne satisfacă nevoile. De atunci am petrecut cu bucurie aici fiecare sfârșit de săptămână. Încet, încet am înțeles de ce este unic acest sat, suntem înconjurați de oameni prietenoși, vecini buni, râsete de copii, o bună comunitate bisericească (congregație), meseriași pricepuți, aer curat, un peisaj ce-ți taie răsufarea, împrejurimi splendide cu poteci accesibile pentru drumeții și excursii cu bicicleta, fructe și legume de calitate, produse de casă (lapte, ouă) și așa putea înșira la nesfârșit! German fiind am rămas uimit privind infrastructura: transport public eficient, grădiniță, școală, medic, farmacie, magazine alimentare, pensiuni și restaurante în apropiere. Am petrecut aici nu doar sfârșitul de săptămână, ci și lunile în care ne-am căutat locuința din Cluj. Eu mergeam la servicii iar Irina se ocupa de creșterea fetiței noastre. Având în vedere circumstanțele mai deosebite, noi în familie comunicăm în limba germană, în sat în română și engleză, soția o învață limba rusă pe fiica noastră care frecventează creșa în limba maghiară.

Pentru noi timpul petrecut aici este o sărbătoare. Poate într-o zi ne hotărâm să locuim permanent aici!

Toth Angela- Profesor în învățământul primar Totul despre Școala Primară Bădeni

Școala Primară Bădeni funcționează ca structură a Școlii Gimnaziale Moldovenești, o instituție în care învață atât elevii ciclului primar: linia română și linia maghiară, cât și o grupă combinată de preșcolari.

Această școală oferă elevilor un ambiant plăcut, o atmosferă caldă, familială, învățători și profesori atenți la toate întrebările și problemele copiilor. Astfel, pe lângă modalități de învățare modernă, în săli de clasă dotate cu materiale didactice diversificate, elevii sunt formați să devină buni comunicatori, să se integreze cu ușurință într-o colectivitate școlară, sau în alt grup școlar, să se responsabilizeze, să dobândească bucuria de a descoperi tainele lumii atât prin intermediul cărților, cât și prin mijloace moderne de informare.

În incinta școlii se derulează și programul after-school din cadrul proiectului Diakonia, program pentru copii proveniți din familii cu un nivel de trai scăzut, urmărind scăderea ratei de abandon școlar și creșterea performanțelor

școlare în mediul rural.

Elevii școlii sunt implicați în diferite concursuri locale, regionale, naționale de creații literare, artistice și plastice câștigând diferite premii, dar mai ales descoperind sentimentul împlinirii și bucuria reușitei.

Educația Școlii Primare Bădeni înseamnă mai mult decât acumularea unui volum cât mai mare de informații. Pune accent mai ales pe acțiunile de consolidare a informațiilor teoretice prin diverse activități extrașcolare: vizite tematice la fabrici, muzee, circ, teatru; serbări și festivități; plimbări și excursii. Toate aceste activități stărnesc interes, dând posibilitatea copiilor să se afirme conform naturii sale. De asemenea, dascălul reușește să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal- pregătirea copilului pentru viață.

Popa Elena-educatoare Obicei de prinderea Postului de Paște în satul Podeni

Lăsatul Secului, numit în sat Prinderea Postului, era un prilej de bucurie pentru intrarea în noul anotimp când începe anul agrar. O adevărată sărbătoare în special pentru copii, adolescenți și tineri.

Se juca după amiază deoarece până a doua zi de Paște nu era voie să se desfășoare în sat joc pentru că îi mare păcat, se mânca și se bea din belșug pentru a suplini severitatea din timpul Postului. Gospodinele pregăteau zamă și tocană de găină ori zamă din spinarea de porc afumată, iar dimineața plăcintele groase din făină nulă frământată din lapte și ouă, coapte în unsoare și umplute cu brânză fermentată, atunci scoasă din groabă, sau cu silvoiiți, bărbații au scos din cerniță (beci) jinarsul pe care l-au făcut din timp la căldarea din sat. Plăcinta, considerată ca un aliment ritual, era consumată dimineața iar celelalte bunătăți la amiază după ce se ieșea din biserică.

În Podeni, în seara premergătoare Prinderii Postului, avea loc un obicei arhaic cunoscut sub denumirea de O, vai, vai. Ceremonialul se desfășura pe înălțimile ce înconjoară satul, grupul cel mai compact de participanți fiind întâlnit pe înălțimea Țac din Coasta Ganii. "În seara dinaintea Prinderii Postului, copiii, adolescenți și tineri, toți de gen masculin, se burică (se urcă) pe dealurile din apropierea satului și aprindeau, în trecut, paie împletite cu tului și crengi ale pomilor roditori sub formă de roată de car, mai târziu opinci de cauciu, rupte, iar în zilele noastre anvelope uzate. La lumina focului purificator, participanții săreau, se hârjoneau și se întreceau în rostogolire roților și agitarea făcliilor încât păreau, din depărtare, niște fantome care

aduceau jertfe zeilor.”

O, vai, vai avea un sens profund: critica publică a păcatelor unor săteni, a cărei rost era să păzească obștea de nenorocirile care s-ar putea abate asupra ei din cauza greșelilor săvârșite în cursul anului de vreunul dintre membrii ei. Și, în același timp, să-i determine pe cei criticați să-și izbăvească păcatele sau să renunțe la unele din defectele lor. Beneficiarii acestor critici erau de obicei cei leneși, făloșii, mofturoșii, fetele trecute de vârsta măritişului și feciorii tomnatici. Un astfel de dialog purtat între două grupuri avea următorul conținut:

O, vai, vai

-Ce te doare?

-Mă doare la foale.

Că am beut un blid de moare

Mă face, mă face

-Cine te face?

Mă face Ana lui Ion

-De ce te face?

Ca să-i fac pod de aramă

Până la George în cămară.

-Din ce să-i mai faci?

Din hârtie

Până mâne sară să vie.

-Și din ce să-i mai faci?

Dintr-o nucă

Ca mâne sară s-o ducă...

Sau

O, vai, vai

-Ce te doare?

-Mă doare la foale.

-De ce te doare?

Că trăbă să-i fac lui Ion

-Ce să-i faci?

Un pat din afine

Ca să-i fie numai bine

-Și ce să-i mai faci?

-Un pat din os

Să doarmă frumos

-Și ce să-i mai faci?

Un drum tare lat

Să ajungă la Măria în pat.

În concepția etnologilor acest obicei, indiferent de denumire, sinonim cu "Strigarea peste sat", reprezenta conservarea unei arhaice credințe de sorginte magică, specifică civilizațiilor vechi, conform căreia apropierea primăverii trebuia marcată prin simboluri de alungare a frigului și a spiritelor rele prin foc pentru a îngădui soarelui să le nască vegetația iar anul agrar să se bucure de fertilitatea solului. Și în prezent se crede că flăcările focului, roata aprinsă rostogolită pe panta dealului făcliile învârtite deasupra capului înseamnă purificare prin foc și renașterea vegetației. Prinderea Postului are și o conotație religioasă: cei ce n-au reușit să se căsătorească în "timpul nunților" trebuia să aștepte cealaltă "slobozenie" pentru nunți, spre toamnă, împlinindu-se astfel și prezicerea unei strigături din timpul ceremonialului O, vai, vai (în religia ortodoxă nu se fac nunți în timpul posturilor de peste an).

În seara Prinderii Postului unii feciori "furau" ușile de la porțile fetelor care în timpul jocului au refuzat să joace cu vreunul dintre ei sau să fie curtate, obicei care este folosit uneori și-n prezent de "țângălăii" (băieții) veniți din orașe la bunicii din sat.

Kolozsi Tünde, învățătoare

Alungarea iernii-Întâmpinarea primăverii

"Ce bine ar fi ca toate zilele să fie așa!" strigau copiii puțini oboșiți dar cu ochii strălucind de bucurie și obraji îmbujorați, într-una din ultimele zile de Februarie.

Oare de ce nu a fost această zi la fel ca celelalte?

În locul obișnuitelor ore de curs am pornit cu fluieri și trâmbițe pe ulițele satului ducându-l pe "Döme", păpușa de paie confecționată cu drag de copii în ziua precedentă.

Păstrarea unui obicei?... Readucerea la viață al unui obicei?

Bine ar fi ca tradițiile să fie păstrate și readuse la viață pentru a fi lăsate ca moștenire generațiilor viitoare.

Pe baza celor povestite de bătrâni, pe vremuri în perioada Fărșangului (perioada dintre Bobotează și Miercurea cenușii) la noi în sat se organizau baluri, nunți, o țineau oamenii tot într-o voie bună. Se costumau în fel și chip, umblau din casă în casă unde erau serviți cu mâncare și băutură, dansau și cu această mascaradă veselă nici nu-și dădeau seama de zilele friguroase, monotone și reci ale iernii.

Așa cum nici pe micii mei elevi nu i-a deranjat noroiul, ploaia sau frigul. Ei nu aveau traiste și coșuri ca și strămoșii lor, în schimb nu lipseau sentimentele de bucurie și veselia. Ajungând la școala mare, la cabinetul medical sau în curtea primăriei cântau voioși: "În zilele Fărșangului să fim și noi mai veseli." Recompensa a fost pe măsură, servindu-ne toți cu prăjituri, dulciuri și ceai cald. (Deci nu ar trebui să fie așa fiecare zi?)

Întorcându-ne înapoi la școală, i-am dat foc lui "Döme", care după ritualul vechi, reprezintă frigul, monotonia și întâmplările rele din anul precedent.

"Să vină primăvara, să plece iarna!" strigau copii în cor. Atunci, acolo am simțit că noi suntem cei ce punem capăt iernii și trezim natura la viață. În clasă domnea veselia în continuare.

"Ce bine ar fi ca toate zilele să fie așa!" spuneau copiii bucuroșii și au pornit spre casă entuziasmați de noile experiențe.

Eugen Călin Mihășan- Preot paroh greco-catolic Gânduri pentru Sărbătoarea Paștilor

În aceste zile, pe care Dumnezeu ni l-a dăruit nouă, când ne apropiem de Preamărita sărbătoare a Învierii Domnului, gândurile noastre se îndreaptă spre mântuirea sufletului, spre o viață spirituală, după voia Lui Dumnezeu, spre Creatorul și Ziditorul nostru. Fiecare creștin trebuie să conștientizeze, că acest timp Sfânt al Postului este rânduit de Dumnezeu ca o pregătire temeinică spre a ne uni cât mai intim cu Dumnezeu.

Această apropiere de Dumnezeu, o face orice creștin iubitor de Dumnezeu prin mijloacele cele mai simple, la îndemâna oricui:

- Prin rugăciune mai multă (particulară și comună în Sf. Biserică),

- Prin post, care nu înseamnă, doar renunțarea la mâncări de dulce și băuturi pe o anumită perioadă de timp, ci mai ales prin renunțarea la păcate de orice fel și care împiedică sufletul să se poată înălța la Dumnezeu.

- Prin fapte ale milosteniei trupești și sufletești în folosul aproapelui, prin care creștinul își arată dragostea faptică față de aproapele, pe care după îndemnul Mântuitorului trebuie să-l iubim precum pe noi înșine (Mc12, 31)

- Prin iertare să nu uităm că de iertarea dată de noi aproapelui nostru, depinde iertarea lui Dumnezeu asupra sufletelor noastre "dacă voi nu iertați oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre" (Mt. 6,14-15)

- Prin smerenie: smerenia este haina sfântă pe care a îmbrăcat-o însuși Mântuitorul Isus Cristos, Cel ce a zis: "Dumnezeu pe cel ce se înalță, îl va smeri iar pe cel smerit îl va înălța." (Mt. 23,12)

Iată doar câteva din îndemnul prin care Biserica ne povățuiește să ne apropiem de Dumnezeu spre a ne face cât mai vrednici de a întâmpina Mărita Sărbătoare a Învierii Domnului, cu sufletele curate, împodobite cu cele mai alese virtuți, având nădejdea că "Cel ce a înviat din morți, Hristos adevăratul nostru Dumnezeu (Rânduiala Sf. Liturghii) va învia și în sufletele noastre, dăruindu-ne lumină, bucurie și pace. Sf. Augustin (+430), unul din cei mai mari Sfinți și Ierarhi ai Bisericii noastre zice: "Ne-ai făcut pentru Tine Doamne și neliniștit este sufletul nostru, până ce se va odihni întru Tine!" Amin! Doamne ajută!

Lumina din lumină...

În Postul Sfințelor Paști urc DRUMUL spre SAT, spre BISERICĂ. Spre UN SAT sau spre ORICARE DINTRE SA-TELE NOASTRE, același DRUM – drumul spre cunoaștere, cunoașterea lui DUMNEZEU.

În primăvară, natura despuiată și tristă de goliciunea ei, AȘTEAPTĂ... Așteaptă SOARELE spre a învia. Pe drum... crengi triste, fără viață, tăcute. Petice de zăpadă peste pământul reavan. Apa pârâului curgându-și drumul prin mica sa albie. Soarele trudind să răzbată printre nori. Natura și omul goi și săraci se pregătesc pentru întâlnirea cu LUMINA LUI DUMNEZEU, lumina în clarul căreia Hristos îi aduce pe cei vii și pe cei plecați - laolaltă - spre sărbătorirea vesniciei, a vieții fără de moarte, a izbavirii luminii în fața întunericului.

"Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte calcând și celor din morminte viața dăruindu-le". Aceasta e vestea cea mare care se aude la capăt de drum, vestea care umple de LUMINA sufletele noastre...le umple de viață. La

fel și pomii au înfrunzit, frunzele pulsează cu fremătarea lor și își arată dumnezeirea din ele. Lumea învie, sufletele se trezesc pline de lumina orbitoare a sărbătorii, natura își freamătă viața în adieri duioase. Simți pulsul lumii în lumina clară a lui aprilie, în lumina lui Dumnezeu. Sufletele noastre și ale strămoșilor dăntuiesc în zare, fericite la întâlnirea din vatra noastră strămoșească. Cerurile după cuviința sa se veselească și pământul să se bucure și să praznuiască toată lumea cea văzută și cea nevăzută, că a înviat Hristos, Veselia cea veșnică.

Biserica din deal tronează stăpânitoare și veșnică în Lumina Învierii și –mi vin în minte versuri dragi:

"Biserica, pe deal mai sus

E plină astăzi de lumina,

Ca-ntreagă lume este plină

De-același gând, din cer adus:

În fapta noastră ni-e soarta

Și viața este tot, nu moartea."

George Coșbuc – La Paști

Fălfăit diafan de aripi... de îngeri, de păsări se întâlnesc în zbor spre bucuria Învierii.

Sărbătoarea Învierii pătrunde azi și întotdeauna în toți porii lumii. Natura cu toate ale ei se însufletește. Apa susură veselă în satul cu multe poduri, frunzele tresaltă la auzul clopotelor și a salutului: "Hristos a înviat! Adevărat a înviat!" Natura și oamenii înviați de sărbătoarea luminii, înviați de credință strămoșească își bucură sufletele în Sfânta Biserică de unde se aud cânturile liturgice solemne, frumoase și înălțătoare.

"E liniște. Și din altar

Cântarea-n stihuri repetate

Departate pâna-n văi străbate –

Și clopotele cântă rar:

Ah, Doamne! Să le-auzi din vale

Cum râd a drag și plâng a jale!"

George Cosbuc – La Paști

Acum tot DRUMUL e plin de LUMINĂ, pe el merg oamenii cu sufletul curat și vestesc Ziua Învierii. Împăcarea, pacea și bucuria le luminează chipurile.

Ziua Învierii, popoare, să ne luminăm! Paștile Domnului, Paștile! Că din moarte la viață și de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce cântăm cântare de biruință.

Să ne luminăm cu prăznuirea, și unul pe altul să ne îmbrățișăm. Să zicem: fraților și celor ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru Înviere. Și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte calcând, și celor din morminte viața dăruindu-le.

Hristos a înviat!

**Cosma Stefan Gabriel-Preot paroh,
Parohia Ortodoxa „Inaltarea Domnului” Podeni**

